Четвъртък, 20 май 2021 г.

P9_TA(2021)0255

Ответните санкции на Китай срещу юридически лица от ЕС, членове на Европейския парламент и членове на националните парламенти

Резолюция на Европейския парламент от 20 май 2021 г. относно ответните санкции на Китай срещу юридически лица от ЕС, членове на Европейския парламент и членове на националните парламенти (2021/2644(RSP))

(2022/C 15/17)

Европейският парламент,

— като взе предвид своите предишни резолюции и доклади относно положението в Китай и отношенията между ЕС и Китай, и по-специално резолюциите от 21 януари 2021 г. относно репресиите срещу демократичната опозиция в Хонконг ([1]) и от 17 декември 2020 г. относно принудителния труд и положението на уйгурите в Синдзян-уйгурския автономен регион ([2]) (СУАР),

— като взе предвид своите предходни препоръки, свързани с Хонконг, по-специално препоръката от 13 декември 2017 г. до Съвета, Комисията и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП) относно Хонконг — 20 години след предаването му на Китай ([3]),

— като взе предвид своята резолюция от 20 януари 2021 г. относно изпълнението на общата външна политика и политика на сигурност — годишен доклад за 2020 г. ([4]),

— като взе предвид присъждането на наградата „Сахаров“ за 2019 г. на Илхам Тохти, уйгурски икономист, който се бори за правата на уйгурското малцинство в Китай,

— като взе предвид изявлението от 23 март 2021 г. на водещи членове на ЕП след решението на китайските органи да наложат санкции на подкомисията по правата на човека и други европейски образувания и длъжностни лица,

— като взе предвид речите на своя председател Давид Мария Сасоли, на председателя на своята подкомисия по правата на човека Мария Арена и председателя на своята делегация за връзки с Китайската народна република Райнхард Бютикофер на откриването на пленарната сесия на 24 март 2021 г.,

— като взе предвид изявлението на директорите на Европейския изследователски институт от 25 март 2021 г.,

— като взе предвид речта на ЗП/ВП, Жозеп Борел, по време на разискването от 28 април 2021 г. относно ответните санкции на Китай срещу субекти от ЕС, членове на ЕП и депутати от национални парламенти и последвалия дебат,

— като взе предвид съвместното изявление от 29 март 2021 г. относно китайските санкции срещу членове на Парламента, направено от председателя на Европейския парламент, председателя на Камарата на представителите на Белгия, председателя на Камарата на представителите на Нидерландия и председателя на Сейма на Република Литва,

— като взе предвид Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/478 на Съвета от 22 март 2021 г. за прилагане на Регламент (ЕС) 2020/1998 относно ограничителни мерки срещу тежките нарушения на правата на човека ([5]) и Решение (ОВППС) 2021/481 на Съвета от 22 март 2021 г. за изменение на Решение (ОВППС) 2020/1999 относно ограничителни мерки срещу тежки нарушения на правата на човека ([6]),

— като взе предвид изявлението на Г-7 от 12 март 2021 г. относно промените на избирателната система в Хонконг и комюникето от 5 май 2021 г. от срещата на външните министри и министрите на развитието на Г-7,

([1]) Приети текстове, P9_TA(2021)0027.
([2]) Приети текстове, P9_TA(2020)0375.
([3]) ОВ C 369, 11.10.2018 г., стр. 156.
([4]) Приети текстове, P9_TA(2021)0012.
([5]) ОВ L 99 I, 22.3.2021 г., стр. 1.
([6]) ОВ L 99 I, 22.3.2021 г., стр. 25.

— като взе предвид изявлението от 17 април 2021 г. на говорителя на ЗП/ВП относно осъждането на продемократични активисти в Хонконг,

— като взе предвид изявлението от 29 декември 2020 г. на говорителя на ЗП/ВП относно осъждането на журналисти, адвокати и защитници на правата на човека,

— като взе предвид съобщението от 22 март 2021 г. на говорителя на Министерството на външните работи на Китайската народна република относно санкции срещу съответните образувания и служители на ЕС;

— като взе предвид съвместното изявление, направено от председателя Мишел и председателя фон дер Лайен относно защитата на интересите и ценностите на ЕС в рамките на едно сложно и жизненоважно партньорство след 22-рата среща на високо равнище между ЕС и Китай, проведена на 22 юни 2020 г.,

— като взе предвид съвместното изявление от 21-вата среща на високо равнище между ЕС и Китай от 9 април 2019 г.,

— като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и ЗП/ВП от 12 март 2019 г., озаглавено „ЕС — Китай: стратегически перспективи“ (JOIN(2019)0005),

— като взе предвид член 36 от Конституцията на Китайската народна република, който гарантира на всички граждани правото на свобода на религиозните убеждения, и член 4 от нея, който предвижда защита на правата на етническите малцинства,

— като взе предвид призива на експертите на ООН от 26 юни 2020 г. за решителни мерки за защита на основните свободи в Китай,

— като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права от 16 декември 1966 г., който беше подписан от Китай през 1998 г., но така и не беше ратифициран,

— като взе предвид Римския статут на Международния наказателен съд,

— като взе предвид Конвенцията на ООН за предотвратяване и наказване на престъплението геноцид,

— като взе предвид Протокола от 2014 г. към Конвенцията относно принудителния труд на Международната организация на труда (МОТ) от 1930 г., който не е подписан от Китай,

— като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г.,

— като взе предвид член 132, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че насърчаването и зачитането на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава следва да продължат да бъдат централна част от дългогодишните отношения между ЕС и Китай в съответствие с ангажимента на ЕС да защитава тези ценности в своите външни действия и изразения от Китай интерес да се придържа към тези ценности в рамките на международното сътрудничество и сътрудничеството за развитие;

Б. като има предвид, че на 7 декември 2020 г. Съветът прие Регламент (ЕС) 2020/1998 за създаване на Глобален режим на ЕС за санкции за нарушения на правата на човека, който дава възможност на ЕС да налага ограничителни мерки на определени лица, образувания и органи — включително държави и недържавни субекти — отговорни, замесени или свързани с тежки нарушения на правата на човека по целия свят; като има предвид, че е важно да се подчертае, че ЕС носи отговорността да използва този регламент в случай на масови нарушения на правата на човека;

В. като има предвид, че на 22 март 2021 г. Съветът на ЕС по външни работи прие ограничителни мерки съгласно Глобалния режим на ЕС за санкции в областта на правата на човека срещу: Жу Хайлун (Zhu Hailun) — бивш заместник-ръководител на 13-ия народен конгрес на СУАР; Ван Джунджън (Wang Junzheng) — партиен секретар на „Xinjiang Production and Construction Corps“ (XPCC) и заместник-секретар на Партийния комитет на СУАР на Китай; Ван Мингшан (Wang Mingshan) — член на постоянния комитет на Партийния комитет на СУАР и секретар на Комитета по политически и правни въпроси на СУАР; Чен Мингуо (Chen Mingguo) — Директор на Бюрото за обществена сигурност на Синдзян (БОСС) и заместник-председател на Народното правителство на СУАР; и Бюрото за обществена сигурност на XPCC, което управлява центровете за задържане в Синдзян; като има предвид, че тези четири лица и едно образувание са отговорни за сериозни нарушения на правата на човека, включително за широкомащабно произволно задържане и унизително отношение към уйгури и хора от други мюсюлмански етнически малцинства в СУАР;

Четвъртък, 20 май 2021 г.

Г. като има предвид, че само няколко минути след одобряването на списъка на ЕС говорителят на Министерството на външните работи на Китайската народна република обяви приемането на санкции срещу петима членове на ЕП — Райнхард Бютикофер, Михаел Галер, Рафаел Глюксман, Илхан Кючюк и Мириам Лексман, срещу подкомисията на Парламента по правата на човека, трима членове на парламенти от държави — членки на ЕС (Sjoerd Wiemer Sjoerdsma, Samuel Cogolati и Dovilė Šakalienė), Комитета по политика и сигурност на Съвета на ЕС, който се състои от посланиците на 27-те държави — членки на ЕС, двама учени (Adrian Zenz и Björn Jerdén) и два мозъчни тръста („Mercator Institute for China Studies“ (MERICS) в Германия и фондацията „Alliance of Democracies“ в Дания) за „нанасяне на сериозна вреда на суверенитета и интересите на Китай и за злонамерено разпространение на лъжи и дезинформация“;

Д. като има предвид, че според направеното от говорителя съобщение за печата на засегнатите лица и техните семейства е забранено да влизат на територията на континентален Китай, в Хонконг и Макао, и като има предвид, че на тях, както и на свързаните с тях дружества или институции също така е забранено да извършват дейност с Китай;

Е. като има предвид, че няколко дни по-късно Китай прие санкции срещу депутати, образувания и мозъчни тръстове от Обединеното кралство, Канада и САЩ, които също така бяха въвели мерки срещу нарушенията на правата на човека в Синдзян;

Ж. като има предвид, че предприетите от Китай мерки представляват атака като цяло срещу Европейския съюз и неговия Парламент, сърцевината на европейската демокрация и ценности, както и нападение срещу свободата на научните изследвания;

З. като има предвид, че докато санкциите на ЕС са насочени срещу нарушения на правата на човека и се основават на законосъобразни и пропорционални мерки, заложени в международното право, за санкциите от страна на Китай липсва каквото и да било правно основание, те са напълно необосновани и произволни, и са насочени срещу критиките към такива нарушения на правата на човека; като има предвид, че санкциите очевидно са опит да се възпре ЕС да продължи работата и действията си срещу нарушенията на правата на човека в Китай;

И. като има предвид, че Китай има дълга история на нарушения на правата на човека, които пренебрегват двустранните и многостранните ангажименти на страната в тези области, и като има предвид, че в авторитетни доклади се посочва, че положението с правата на човека в Китай е най-лошото от клането на площад Тиенанмън насам; като има предвид, че Китай редовно внася резолюции в Съвета на ООН по правата на човека, чиято цел е „суверенитетът, ненамесата и взаимното уважение“ да станат основни принципи, които не подлежат на договаряне, и да превърнат насърчаването и защитата на правата на човека във второстепенно съображение;

Й. като има предвид, че през декември 2020 г. ЕС и Китай се договориха по принцип относно Всеобхватно споразумение за инвестиции между ЕС и Китай (ВСИ); като има предвид, че способността на Европейския парламент да анализира надлежно ВСИ е значително затруднена от китайските санкции, които най-малкото възпрепятстват подкомисията по правата на човека и няколко членове на ЕП да работят с китайски експерти; като има предвид, че не е приемливо търговските и инвестиционните отношения да се разглеждат извън общия контекст на свързаните с правата на човека въпроси и по-широките политически отношения;

К. като има предвид, че налагането на санкции от страна на Китай е последният епизод от постепенното преминаване от страна на ръководството на Китайската комунистическа партия (ККП) към конфронтационен подход, който включва насочване на дезинформация и кибератаки към ЕС, като същевременно отношенията между ЕС и Китай са все по-обтегнати поради действията срещу уйгурския народ и други етнически малцинства, репресиите срещу демокрацията в Хонконг и все повече насочения към противопоставяне подход в Тайванския проток; като има предвид, че поради това, че съществуващата стратегия между ЕС и Китай разкри своите ограничения, отношенията между ЕС и Китай може да не продължат да се развиват както обикновено;

Л. като има предвид, че китайските санкции срещу членовете на ЕП бяха последвани от решението на руските органи от 30 април 2021 г. за налагане на санкции срещу осем граждани на ЕС, включително председателя на Европейския парламент Давид Сасоли и заместник-председателя на Комисията Вера Йоурова;

М. като има предвид, че след стартирането през 2014 г. на кампанията „Силен удар срещу насилствения тероризъм“ на китайското правителство, която е насочена предимно срещу уйгурското малцинство в Синдзян, над един милион души са лишени от свобода в лагери за задържане, наречени центрове за „политическо превъзпитание“ или „обучение“, които представляват най-голямата система за масово лишаване от свобода в света; като има предвид, че уйгурското население е жертва на усилията на китайското правителство да премахне уникалната му идентичност и правото му на съществуване като народ чрез изтезания, насилствено изчезване, масово наблюдение, културно и религиозно заличаване, принудителна

стерилизация на жените, сексуално насилие, нарушения на репродуктивните права и разделяне на семействата; като има предвид, че организациите за защита на правата на човека оценяват, че тези престъпления биха могли да представляват престъпления срещу човечеството съгласно международното право;

Н. като има предвид, че репресиите срещу политическата опозиция в Хонконг продължиха да се влошават след резолюцията на Парламента от 21 януари 2021 г. с многобройни присъди срещу продемократични активисти и политически представители като Джошуа Уонг, Мартин Лий, Джими Лай, Анди Ли и Лестер Шум за мирното им участие в протести, а в някои случаи дори без доказателства за каквато и да било активна роля в бунтовете; като има предвид, че през март тази година в избирателната система на Хонконг бяха въведени промени, които представляват най-значителната промяна в политическата система на Хонконг, като беше добавено изискване за патриотизъм към континентален Китай и се въведе съсредоточаване на властта и влиянието в избирателната комисия в Хонконг, което ще доведе до драстично намаляване на дела на пряко избраните представители в Законодателния съвет на Хонконг;

О. като има предвид, че 10 държави — членки на ЕС, все още имат активни договори за екстрадиция с Китай, съгласно които уйгури, граждани на Хонконг, тибетци и китайски дисиденти в Европа могат да бъдат екстрадирани, за да бъдат подложени на политически процес в Китай;

П. като има предвид, че Гуй Минхай, пребиваващ в Хонконг и шведски гражданин, продължава да бъде лишен от свобода въпреки многобройните призиви на Парламента за незабавното му освобождаване;

1. осъжда най-категорично неоснователните и произволни санкции, наложени от китайските органи, които представляват посегателство срещу свободата на словото, академичната свобода и международния ангажимент към всеобщите права на човека и тяхното разбиране; призовава китайските органи да отменят тези необосновани санкции;

2. изразява пълна солидарност с членовете на Европейския парламент, с неговата подкомисия по правата на човека и с всички други лица и образувания, засегнати от китайските санкции, а именно с Комитета по политика и сигурност на Съвета на Европейския съюз, членовете на националните парламенти, учените от Швеция и Германия и мозъчните тръстове в Германия и Дания; изразява пълна солидарност с депутатите, които също са обект на санкции, от държави извън ЕС като например Обединеното кралство, Канада, САЩ и Австралия;

3. потвърждава, че основните права, свободата на изразяване, свободното участие в процесите на вземане на решения, академичната свобода и защитата на правата на човека са стълбове на нашите демокрации и че тези ценности никога няма да търпят компромиси в отношенията между ЕС и Китай; подчертава, че опитите за сплашване са безполезни и че в качеството си на избрани членове на Европейския парламент ще продължим активно и неуморно да осъждаме и да работим по нарушения на правата на човека и на международното право, както и да призоваваме настоятелно ЕС да запази зачитането на правата на човека в центъра на всички свои външни политики; счита, че тези нападения от страна на Китай са проява на системното съперничество в отношенията между ЕС и Китай;

4. твърдо осъжда този нов опит и предишните опити на китайските държавни и недържавни участници да се намесват в демократичния живот на Европейския съюз и на неговите държавите членки и да разпространяват дезинформация в нашите обществени дебати; счита, че санкциите са част от усилията за контролиране на дискурса относно Китай в световен мащаб и за определяне на вида реч и разисквания, които са разрешени на световната сцена, и разглежда тези усилия като част от тоталитарна заплаха;

5. отново изразява най-дълбоката си загриженост поради различните нарушения на основните права и на правата на човека в Китай, потъпкването на човешкото достойнство, на правата на свобода на културно изразяване и на религиозни убеждения, свобода на словото, както и на мирни събрания и на сдружаване, и по-специално системното преследване на уйгурския народ, тибетците, монголците и други етнически малцинства, защитниците на правата на човека, социалните активисти, религиозните групи, журналистите, вносителите на петиции и протестиращите срещу несправедливостите, както и непрекъснато нарастващите репресии срещу всички изразяващи несъгласие гласове и опозицията, особено в Хонконг;

6. припомня позицията си от своята резолюция от 17 декември 2020 г., че нарушенията в Синдзян представляват престъпления срещу човечеството, и подчертава увеличаващите се доказателства за такива престъпления; настоятелно призовава ЕС и неговите държави членки да увеличат усилията си за постигане на достатъчна международна подкрепа за независимо разследване на ООН в Синдзян; във връзка с това приветства включването в списъка на четири лица и едно образувание от Китай съгласно Глобалния режим на ЕС за санкции за нарушения на правата на човека, тъй като те са

отговорни за сериозни нарушения на правата на човека в Китай; настоятелно призовава Комисията, Съвета и държавите членки да предприемат всички необходими мерки и да използват всички средства за оказване на влияние, с които разполагат, особено икономическите, за да убедят китайското правителство да затвори лагерите и да прекрати всички нарушения на правата на човека в Синдзян и другаде, като например в Тибет;

7. изразява съжаление, че няколко международни дружества, по-специално в сектора на облеклото и текстила, бяха подложени на обширен и широко разпространен бойкот, след като изразиха загриженост относно докладите относно принудителния труд в Синдзян и взеха решение да прекратят връзките от веригата на доставки със Синдзян, и категорично осъжда агресивната политическа принуда, упражнявана срещу тях от страна на китайското правителство; отново отправя своето искане към Комисията и Европейската служба за външна дейност бързо да завършат създаването на стопанска консултантска услуга относно веригата на доставки с насоки за дружествата относно излагането на риск от използване на принудителен труд на уйгури и предоставяне на подкрепа за спешно откриване на алтернативни източници на доставки;

8. изразява загриженост, че ответните мерки срещу институциите на ЕС и на държавите членки и тяхната работа в областта на правата на човека са част от целенасочена стратегия за отслабване на правата на човека в международен план и за преосмисляне на тези права по такъв начин, че те в крайна сметка да бъдат лишени от първоначалния си смисъл; изразява съжаление, че възприетият подход и използваните от ЕС инструменти до момента не са довели до осезаем напредък в състоянието на правата на човека в Китай, което само се влошава през последното десетилетие; настоятелно призовава Комисията да разработи и приложи цялостна стратегия на ЕС с цел постигане на истински напредък в областта на правата на човека в Китай;

9. счита, че китайските ответни санкции, които не се основават на международното право, представляват значителна стъпка назад в отношенията между ЕС и Китай; счита, че е от решаващо значение ЕС и всички негови институции да застанат единни срещу тази атака срещу европейската демокрация и в защита на общите ни ценности; призовава председателите на Съвета и на Комисията да излязат с ясно изявление, че санкциите на Китай срещу политици на изборна длъжност няма да бъдат толерирани; счита за целесъобразно и необходимо ЗП/ВП и държавите — членки на ЕС, да повдигнат този въпрос в двустранния обмен със своите китайски партньори на всички равнища и изисква Парламентът да бъде информиран за тези усилия;

10. изразява позиция, че всяко разглеждане на Всеобхватното споразумение за инвестиции между ЕС и Китай (ВСИ), както и всяко обсъждане на ратификацията му от страна на Европейския парламент, са основателно замразени, поради действащите китайски санкции; изисква Китай да отмени санкциите, преди Парламентът да може да се заеме с ВСИ, без да се засяга окончателният резултат от процеса на ратификация на ВСИ; очаква Комисията да се консултира с Парламента, преди да предприеме каквито и да било стъпки за сключване и подписване на ВСИ; призовава Комисията да използва дебата относно ВСИ като средство за въздействие с цел подобряване на защитата на правата на човека и подкрепата за гражданското общество в Китай и припомня на Комисията, че когато от него бъде поискано да одобри ВСИ Парламентът ще вземе предвид положението с правата на човека в Китай, включително в Хонконг;

11. подчертава спешната необходимост от възстановяване на равновесието на отношенията между ЕС и Китай чрез приемане на инструментариум от независими мерки, които да включват: законодателство срещу нарушаващите конкуренцията последици от чуждестранните субсидии върху вътрешния пазар; международен инструмент за възлагане на обществени поръчки; законодателство относно веригата на доставки със задължителни изисквания за надлежна проверка, което да предвижда и забрана за внос на стоки, произведени с принудителен труд; подобрен и укрепен Регламент на ЕС за скрининг на чуждестранните инвестиции; ефективен инструмент против използването на принуда; допълнителни целенасочени мерки в рамките на Глобалния режим на ЕС за санкции в областта на правата на човека, когато е необходимо, с цел продължаване на борбата с репресиите в Синдзян и Хонконг и насочени към прекратяване на всички нарушения от страна на Китай; адекватно справяне със заплахите от страна на Китай за киберсигурността, хибридните атаки и програмата за гражданско-военен термоядрен синтез;

12. настоятелно призовава китайското правителство да ратифицира и приложи конвенциите на Международната организация на труда (МОТ) № 29 относно принудителния труд, № 105 относно премахването на принудителния труд, № 87 за свободата на сдружаване и закрилата на правото на синдикално организиране и № 98 относно правото на организиране и на колективно договаряне; настоятелно призовава Китай да ратифицира Международния пакт за граждански и политически права;

13. призовава органите на Китай и Хонконг да възстановят доверието в демократичния процес в Хонконг и незабавно да прекратят преследването на застъпниците за демократични ценности; изразява съжаление във връзка с липсата на единство в Съвета на ЕС по отношение на приемането на мерки за справяне с репресиите срещу демокрацията в Хонконг; настоятелно

призовава ЗП/ВП и Съвета да предложат и приемат заключения относно Хонконг, независимо от липсата на единодушна подкрепа, и изисква договорите за екстрадиране на някои държави членки с Китай да бъдат прекратени;

14. подчертава необходимостта от създаване на система за проверка дали субектите, извършващи дейност на вътрешния пазар на ЕС, участват пряко или косвено в нарушения на правата на човека в Синдзян, и от въвеждане на свързани с търговията мерки, като например изключване от обществени поръчки и други санкции; настоява, че възлагането на обществени поръчки за експлоататорски технологии, които се използват в ситуации на нарушаване на правата на човека, следва да бъде предотвратено на всички равнища в ЕС и във всички негови институции;

15. призовава Европейския съвет да заеме твърда позиция срещу китайските санкции и да приеме заключения по този въпрос; счита, че тези санкции, както и отрицателното развитие и влошаването на положението в рамките на Китай и на Китай като участник на международната сцена, следва да бъдат адекватно отразени и да им се отговори в текущия преглед на съвместното съобщение „ЕС — Китай — стратегически перспективи“ с оглед на напредък към по-решителна стратегия ЕС — Китай, която да обедини всички държави членки;

16. призовава ЕС да засили координацията и сътрудничеството си със САЩ в рамките на трансатлантическия диалог относно Китай, включително по отношение на координирания подход към мерките за справяне с нарушенията на правата на човека, и изисква този диалог да има силно парламентарно измерение;

17. счита, че други търговски и инвестиционни споразумения с регионални партньори, включително с Тайван, не следва да бъдат заложници на спирането на ратифицирането на ВСИ;

18. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки и на правителството и парламента на Китайската народна република.